

Додаток № 1 до Положення про
критерії, правила і процедури
оцінювання результатів навчання учнів
Бериславського ліцею №3
Бериславської міської ради
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Бериславського ліцею №3
01.09.2026 р. № 186 - о

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

за природничою освітньою галуззю (інтегрований курс «Пізнаємо природу»)
5–6 класи закладів загальної середньої освіти

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Критерії визначають підходи до оцінювання результатів навчання учнів 5–6 класів з інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» (природнича освітня галузь) і є додатком до Положення про критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання учнів Бериславського ліцею №3.

1.2. Критерії розроблено на основі: Загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів (додаток до наказу МОН України від 04.05.2026 № 722, пункт 7 розділу VI); Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів (наказ МОН України від 14.08.2026 № 1427); Державного стандарту базової середньої освіти (постанова КМУ від 30.09.2020 № 898, зі змінами, внесеними постановою КМУ від 06.08.2026 № 1000), зокрема додатка 10 «Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів у природничій освітній галузі» (результати з кодом «ПРО»).

1.3. Об'єктом оцінювання є обов'язкові результати навчання, визначені Державним стандартом і згруповані за групами результатів природничої галузі. Конкретні очікувані результати визначаються модельною навчальною програмою, обраною закладом освіти; ці Критерії не залежать від вибору конкретної модельної програми.

1.4. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою відповідно до чотирьох рівнів навчальних досягнень (початковий 1–3, середній 4–6, достатній 7–9, високий 10–12) з урахуванням п'яти показників навчальної та пізнавальної діяльності, визначених наказом № 722.

1.5. Інтегрований курс «Пізнаємо природу» вивчається у 5–6 класах (адаптаційний цикл базової середньої освіти). Критерії подано для цього циклу (розділ IV) відповідно до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом.

РОЗДІЛ II. ГРУПИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРИРОДНИЧОЇ ГАЛУЗІ

2.1. Оцінювання здійснюється за групами результатів природничої галузі, визначеними Державним стандартом (додаток 10):

Група	Зміст групи результатів (за Держстандартом, додаток 10)
1. Дослідження природи	Виявляє проблему, формулює просте питання й припущення, планує та проводить дослідження (спостереження, безпечний

Група	Зміст групи результатів (за Держстандартом, додаток 10)
	дослід, моделювання), аналізує й представляє результати (ПРО 1.1–1.6)
2. Робота з інформацією про природу	Здійснює пошук, порівнює та систематизує інформацію природничого змісту; представляє її в різних формах (малюнок, схема, таблиця) (ПРО 2.1–2.2)
3. Пізнання природи	Усвідомлює розмаїття природи; класифікує природні об'єкти та явища; виявляє найпростіші взаємозв'язки в природі; усвідомлює значення природничих знань (ПРО 3.1–3.4)
4. Розв'язання проблем і взаємодія	Відрізняє наукове пояснення від побутового; аналізує та розв'язує навчальні й життєві проблеми природничого змісту; працює в групі; оцінює власну діяльність (ПРО 4.1–4.5)

РОЗДІЛ III. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ЗА РІВНЯМИ (спільні для галузі)

3.1. Загальні критерії застосовуються до всіх груп результатів галузі та конкретизуються в розділі IV. Рівень навчальних досягнень визначається за сукупністю п'яти показників (додаток до наказу № 722, пункт 7 розділу VI):

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
Початковий	1	сприймає інформацію, отриману від особи, яка проводить педагогічну діяльність (далі – педагогічний працівник) (інших осіб), намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись суттєвих змістових і логічних помилок	виконує частину навчальних дій / простих завдань за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
	2	розпізнає частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
	3	відтворює за зразком частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі або з допомогою	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного	виявляє вміння в окремих випадках

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
		джерел, відповідає на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок		педагогічного працівника; потребує періодичного зовнішнього контролю	обговорення, не реагує на думки інших	
Середній	4	відтворює основну інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, знаходить в отриманій інформації відповіді на прості запитання	виконує типові репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою педагогічного працівника; виконує частину завдання під час роботи в групі з допомогою інших учасників групи	включається в комунікацію за ініціативою інших; реагує на звернення не завжди по суті; взаємодіє з групою формально	виявляє вміння епізодично
	5	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює за змістом отриманої інформації окремі запитання	виконує репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою або під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі з частковою допомогою інших учасників групи	підтримує діалог, ініційований іншими; взаємодіє з групою пасивно	виявляє вміння епізодично
	6	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює уточнювальні запитання за змістом отриманої інформації	виконує частково-пошукові завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків, за потреби звертається по допомогу до інших учасників групи	підтримує діалог, ініційований іншими; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння епізодично
Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію, перетворює один вид інформації в інший за зразком, формулює запитання за змістом отриманої інформації	виконує окремі дослідницькі завдання за узгодженим алгоритмом, розпізнає стандартні проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, співпрацює під час роботи в групі	долучається до комунікації переважно з ініціативи інших; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
	8	зіставляє і порівнює за заданою ознакою інформацію,	виконує типові дослідницькі завдання, вирізняє проблемні ситуації	долучається до індивідуальної або групової навчальної	долучається до комунікації, за потреби ініціює комунікацію;	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
		отриману з різних джерел, перетворює один вид інформації в інший	з-поміж запропонованих, розв'язує їх відомим способом	діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, активно співпрацює з іншими учасниками групи, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі	порівнює позиції учасників комунікації; бере участь у пошуку рішень	
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел	виконує типові дослідницькі та окремі частково-пошукові завдання; вибирає з-поміж запропонованих можливі способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові й нетипові завдання	долучається до комунікації та може її ініціювати; аналізує позиції інших осіб, розвиває ідеї, запропоновані іншими; порівнює власні думки з думками інших, наводить аргументи	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
Високий	10	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та окремі творчі завдання; вибирає із множини відомих доцільні способи розв'язання проблемних ситуацій, пропонує альтернативні способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до організації роботи групи / активно співпрацює в групі для досягнення навчальних цілей; аналізує власні навчальні дії та дії групи щодо досягнення навчальних цілей	ініціює комунікацію, конструктивно реагує на думки інших; пропонує ідеї, обстоює їх	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	11	оцінює інформацію, отриману з різних джерел за наданими критеріями	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання проблемних ситуацій і розв'язує їх різними способами	планує та організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; конструктивно взаємодіє у групі, аналізує та обґрунтовує власні навчальні дії, аналізує дії групи щодо досягнення навчальних цілей	активно ініціює та підтримує комунікацію; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, розвиває думки інших учасників комунікації	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	12	оцінює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання нестандартних проблемних ситуацій і розв'язує їх доцільними способами,	усвідомлено діє в нестандартних ситуаціях самостійно / в парі / групі, оцінює ризики й прогнозує наслідки; обґрунтовує, аналізує та оцінює власні навчальні дії, планує свій	виступає посередником у комунікації; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, формує власну лінію обґрунтування; спрямовує	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
			аргументуючи свій вибір	подальший навчальний поступ; ініціює / планує / організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; оцінює власний внесок та діяльність групи для отримання очікуваного результату	взаємодію на досягнення спільної мети; надає конструктивний зворотний зв'язок	

РОЗДІЛ IV. КРИТЕРІЇ ЗА ГРУПАМИ РЕЗУЛЬТАТІВ (5–6 КЛАСИ)

4.1. Критерії за групами результатів для учнів 5–6 класів (обов'язкові результати з кодами «6 ПРО ...» за Державним стандартом):

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
1. Дослідження природи	За постійної допомоги виявляє лише окремі прості питання про природу; припущення не формулює; спостереження й найпростіший дослід виконує фрагментарно.	За зразком формулює просте питання про природу; за планом і правилами безпеки спостерігає, проводить нескладний дослід чи моделює; окремі висновки робить з допомогою.	Самостійно або з допомогою виявляє питання дослідження, висловлює припущення; планує й проводить спостереження, безпечний дослід, моделювання; аналізує результати.	Упевнено виявляє й формулює питання дослідження про природу, висловлює обґрунтоване припущення; самостійно планує й проводить дослідження різними способами.
2. Робота з інформацією про природу	За постійної допомоги знаходить лише окрему інформацію про природу; порівняти й упорядкувати її не може.	За зразком здійснює пошук інформації природничого змісту; порівнює її з допомогою; подає у простій формі (малюнок, таблиця).	Самостійно або з допомогою здійснює пошук, порівнює й систематизує інформацію природничого змісту; представляє її в різних формах (схема, таблиця, малюнок).	Упевнено здійснює пошук, порівнює й систематизує інформацію природничого змісту з різних джерел; доцільно представляє її різними, зокрема цифровими, засобами.
3. Пізнання природи	За постійної допомоги називає окремі природні об'єкти;	За зразком класифікує основні природні об'єкти та явища;	Самостійно або з допомогою класифікує природні об'єкти	Усвідомлює цілісність і розмаїття природи;

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
	класифікувати їх і виявляти зв'язки не може.	з допомогою встановлює найпростіші взаємозв'язки в природі.	та явища; встановлює взаємозв'язки природних об'єктів, явищ і процесів; усвідомлює значення природничих знань.	самостійно класифікує об'єкти й явища за різними ознаками; обґрунтовує взаємозв'язки в природі; оцінює значення природничих знань.
4. Розв'язання проблем і взаємодія	За постійної допомоги не відрізняє наукове пояснення від побутового; проблеми не аналізує; у груповій роботі пасивний.	За зразком аналізує просту природничу проблему; обирає з допомогою спосіб її розв'язання; долучається до групової роботи за визначеною роллю.	Самостійно або з допомогою аналізує навчальну чи життєву проблему природничого змісту, обирає ідеї та засоби її розв'язання; продуктивно працює в групі.	Відрізняє наукове пояснення від побутового; самостійно аналізує та розв'язує проблеми природничого змісту, пропонує власні способи; результативно взаємодіє в групі.

РОЗДІЛ V. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ З КУРСУ «ПІЗНАЄМО ПРИРОДУ»

5.1. Оцінювання охоплює природничі спостереження й безпечні досліди, практичні роботи, роботу з інформацією про природу, розв'язування навчальних і життєвих проблемних ситуацій. Види робіт і їх періодичність визначає вчитель відповідно до модельної програми й календарно-тематичного планування (наказ № 1427, розділ II).

5.2. Поточні оцінки не виставляються за кожне завдання чи на кожному уроці (наказ № 1427, розділ IV). Тематичне оцінювання не є обов'язковим (наказ № 1427, розділ V).

Оцінювання за групами результатів здійснюється лише за рішенням закладу освіти : протокол педагогічної ради від 31.08.2026 р. № 4.

5.3. Оцінювання учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до розділу 1.7 Положення (за рівнем підтримки, з адаптацією/модифікацією згідно з ППР/ІНП).

РОЗДІЛ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Ці Критерії є невід'ємною частиною Положення про критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання учнів Бериславського ліцею №3 і оприлюднюються на офіційному вебсайті закладу освіти разом з Положенням.

6.2. Критерії переглядаються у разі внесення змін до Державного стандарту, наказів № 722, № 1427 або за рішенням педагогічної ради.